

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apus Marție. Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Festivitățile Sașilor.

(49) La sfârșitul săptămânei trecute s'au petrecut în Sibiu frumoase festivități, arangeate din partea bisericești evanghelice săsesci din incidentul desvălirii monumentului ridicat în memoria superintendentului Dr. *George Daniil Teutsch*, răposat la 1893. La aceste, pe lângă mulțimea deputațiunilor tuturor orașelor și satelor săsesci, tuturor institutelor de cultură, de jos până sus, au participat și guvernul țerei prin un reprezentant special, precum și aproape întregă lumea protestantă prin distinși trimiși ai diferitelor universități și consistorii din Germania, țera mamă, precum o numesc Sașii. Așa au fost emiși speciali din Berlin, Iena, Halle, Heidelberg, Potsdam, Brandenburg, Kiel, München, Breslau, Cernăuți, Budapesta, etc. Corporațiunile studenților germani, „Alemania“, „Saxonia“, și multe altele asemenea au fost bine reprezentate.

Tôte festivitățile și în special actul desvălirii monumentului, care a format culmea lor, au fost tributul de recunoștință adus din partea bisericești săsesci din Transilvania unui distins fiu al ei, care precum s'a exprimat un orator, a pus ultima piatră la terminarea edificiului măreț al bisericești și a poporului săsesc din patrie și care peste tot a întrunit în viața și activitatea sa bogată idealul întregului seu neam, lucrând cu entuziasm și succes pentru realizarea aspirațiunilor aceluia.

Biserica noastră special invitată a ținut se fie și ea reprezentanța la aceste festivități culturale ale compatrioților noștri Sași și prin prezența reprezentanților ei se deosebește sentimentelor ei de frățietate și bunăvecinătate, cu toate că este conșcie despre aceea, că fiertatul superintendent Dr. Teutsch nu pôte fi numărat între amicii poporului român, întrucât este cunoscut, că în istoria ce-a scriso asupra poporului săsesc, adeseori decade în aprecieri nu tocmai măgulitoare și puțin obiective la adresa poporului român.

Am indicat pe scurt la alt loc cursul festivității, care tuturor celor prezenți a impus prin serioșitatea, demnitatea și succesul obținut. Tôte manifestatiunile vieții săsesci împreunate cu ea, au fost mărețe și frumoase, în suflete și demne de un popor de cultură. Din ele, precum toți așa și în special noi românii, putem trage învățăturile cuvenite cât pentru modul de purcedere în acțiunile vieții noastre românesce. În cele bune datorințe avem a imita pe toți, și în special pe Sași, dela cari și pe alte terene am împrumutat adeseori lucruri bune.

Momentul de față a scos în deosebi la ivelă, cât de mult știu ei prețui și venera pe capii bisericești lor? cât de mult țin nu numai cu frage gôle, ci cu fapte vizibile, la biserică și la instituțiunile ei. Toți oratorii festivi au atins această însușire bună a poporului săsesc, accentuând sun și tare, că sârtea și viitorul poporului lor sunt strâns legate de sârtea bisericești, a cărei apostol a fost și Teutsch.

Chiar ridicarea monumentului din chestiune este o nouă dovadă a modului cum știu ei să-și arate dragostea față de biserică și bărbații ei binemeritați. Abia a murit T. în 1893, și la 6 ani monumentul lui stă ridicat, vestind fiilor neamului săsesc virtuțile unui ales fiu al seu și îndemnând pe toți a-l urma în activitatea lor. Iar noi? În 25 ani abia am pus în circulațiune colecta pentru monumentul unui Șaguna, care pentru noi a făcut totul; iară noi pentru el ... așa de puțin. Și câtă deosebire dela o mână de ômeni, de abia 200.000, până la aproape 2 milioane?

Nu putem lăsa neatins aici și monumentul participării atâtor distinși bărbați ai bisericești evanghelice și atâtor universități din Germania; o dovadă acesta despre legătura fiică, ce o susțin cu marea biserică din Germania și cu isvôrele de nesecată știință a universităților ei; din aceste legături sorb nutrimentul susținerii proprii și a desvôlării continue în armonie cu direcțiunea și interesele bisericești generale. Acesta legătură spirituală cu coreligionarii lor din depărtare, aduce cu sine și unitatea desvôlării lor culturale și bisericești. Era o plăcere să i audă omul cântând împreună, cei de aici cu cei din depărtare, întreg serviciul divin într'o armonie surprințătoare.

Nu mai puțină atențiune merită împrejurarea, că poporul săsesc, dela capul lui până la cel din urmă, se prezenta pe deplin concrescut cu biserică sa. Acesta se putea observa nu numai din spiritul discursurilor ținute, ci mai ales din serviciul divin din biserică. Era acolo o mare de ômeni din toate straturile poporului și toți — fără nici o deosebire de rang și ținut — au luat parte activă la toate cântările reproduse.

Erau acolo preoți înalți, profesori universitari, profesori dela institutele medii, funcționari dela diferite branșe, studenți, femei etc., și toți cântau cu deosebită siguranță și în deplină armonie, încât păreau a fi poporenii unui singur preot conșcie de misiunea, ce i-s'a încredințat de biserică. Un fapt acesta, ce dovedește cât de mult se interesează și inteligența celor mai înalte cercuri de biserică lor, încât cu mare zel cultivă cu toții cântarea bisericească.

Ôre când vom ajunge să putem dice acesta despre inteligența, profesorii și oficialii noștri? La noi dela mórtea fiertatului P. Bologa, nu prea obvin casuri să dăm de un inteligent mai marcant, care să cunoască cântările bisericești, pe când d. e. și la coreligionarii sârbi formeză excepții aceia, cari nu cunosc frumoșele melodii ale ritului oriental. Glasurile se țin de o parte întregitoare a culturii lor.

Să învățăm deci și noi cele bune dela alții!

Gravamine supărăcióse. Ministeriul comun de externe a dat o publicațiune, în înțelesul căreia, dela candidații provenind din țările corónei ungare, cari voesc să fie primiți în *Academia-consulară* Vienneză, se recere cunoșterea limbei germane și maghiare.

Contra acestei din urmă cerințe, de a cunoște limba maghiară, Croații din Croația

se ridică îndărjiți. Camera comercială din Zagreb, a înaintat către Banul croat o adresă, protestând contra acestei cereri a cunoșterii limbei ungurești. Tot așa au făcut camerele comerciale din Eszék și Zengi. Țiarele din Peste dau știrea ca o nouă pilulă..

Un discurs senzațional.

În 18 Aug. s'a desvôlit lângă Saint-Privat un mare monument al eroilor căduți acolo în războiul pruso-francez. Împăratul Germaniei a ținut și aci un discurs senzațional. El a ținut între altele:

„Forma acestui monument se deosebește de forma obișnuită a monumentelor de război. Arhanghelul cu scutul, se razimă cu o liniște a păcii pe sabia sa, pe care stau cuvintele mândre: „Semper talis!“

„Așa voesc, ca această figură să aibă și caracter general. Ea să stea pe acest câmp ud de sânge, ca un paznic al tuturor bravilor soldați căduți aici, atât francezi, cât și de-ai noștri, căci vitejește și cu bravură au pogorât în mormintele lor pentru împăratul lor și pentru patria lor și soldații francezi.

„Și când steagurile noastre, cele puternice, se vor pleca aceluși înaintea monumentului de metal, și vor zăcea duios asupra mormintelor soților noștri căduți, să fâlfâie ele și peste mormintele contrariilor și să le șoptescă că cu stimă înduioșată ne aducem aminte de vitejii morți!

„Plini de mulțumită adencă și ridicându-ne privirea spre Domnul războielor, care a condus grațios pe marele nostru împărat, să ne gândim, că suferetele aceluia cari odinioară au stat față în față în ciocnire cruntă pe acest câmp, aci stau în jurul celui mai înalt judecător, și uniți în eterna pace dumnezească, privesc în jos spre noi!“

Revistă Bisericească.

Cuceririle ortodoxismului.

Rusia face mari cuceriri ortodoxismului, chiar și în țările cele mai îndepărtate de sine, pe unde numai întâlnește pîlcuri de popore slave.

Cum America e aci patria spre care alergă toți prigoșii de sôrte de prin alte părți ale lumii, aci Rusia a aflat un potrivit teren și principiu element de propagandă, atât religioasă, cât și de gîntă. Se știe că cu mîlc curg într'una spre America Slovaci, Rutenii din Ungaria, și alți Slavi din alte țeri europene, Slavi cari însă după religie sunt ori papistași ori reformați ori greco-catolici. Pe acestia pe toți Rusia știe să-i cuprindă, ajutându-i în străina lor patrie, și îi câștigă pentru ortodoxism. Ea și jertfește pentru acest scop sume nu neînsemnate, susținând preoți și institute în acele părți. Dar nu înzadar, căci și presintă ródre fôrte frumoșe.

În San-Francisco e susținută o episcopie, a cărei cap a fost în cei mai rodnici ani din urmă, episcopul Nicolae, care așa de mult a știut trezi sentimentul de gîntă în Slavii adunați în America, și atâta de bine i-a știut capacita asupra necesității de a fi și de aceeași religie când sunt de același sânge, încât la o singură vizitațiune canonică ce a întreprins într'un an recent prin coloniile de Slavi dela Oceanul pacific până la New-York, au trecut la ortodoxism peste 50,000 de Slavi heterodoși, a nume Ruteni gr. cat., Slovaci rom. cat. și reformați, și tot felul de alți Slavi.

Pentru a consolida această trecere și a atrage pe viitor pe toți cei-ce se abat pe aici, au înființat în Chicago un seminarium din care es preoți și învățători bine instruiți, cari să cultive noulă plantațiune ale dreptei credințe, crescînd pe fii aceluia în ortodoxism curat.

Pe episcopul Nicolae l'au adus, pentru meritele sale, și l'au așezat într'o episcopie fruntașă de acasă, în Rusia.

Prin strămutarea lui însă, nu a înțat și lucrarea pornită de el. Din contră, ea se avîntă. În New-York edau 2 țiare, unul în limba ruteană care se împarte gratuit între Ruteni, altul în limba rusescă și engleză, ce se împarte între Slovaci.

Un fapt caracteristic.

În legătură cu știrea de mai sus, despre puterea de cucerire a ortodoxismului, aflăm în țiarele maghiare o istoriôră caracteristică, pe care ele o spun cu tânguire.

E faptul că puterea de atracțiune a ortodoxiei în acele părți e așa de mare, că nici chiar Ungurii americani din partea locului nu-i pot rezista, ci trec de bună voie la ortodocșie, printre Slovaci și Ruteni.

Țiarul „Amerikansky Pravoslavny Vjestnik“, organul rus pentru slovaci, spune în numărul dela finea lui Iuliu, că pentru plebania ungurască din Bridgeport, a fost angajat preotul Demetriu Gêbe, fost profesor de teologie în Ungvar, care a trecut la religia ortodoxă și aci servește liturgia odată pe lună în limba ungurască, fîrește liturgia orientală, cu rugăciuni pentru Țarul și biserică ortodoxă, și servește ungurește pentru emigranții din Ungaria, cari nu știu altă limbă și printre cari sunt și numeroși unguri, (cei mai mulți sunt nenorociți de Ruteni cari aici se maghiarisaseră de tot, iar acolo se întore la neam și la credința majorității gîntei lor).

Desvălirea monumentului lui Teutsch.

Sâmbătă a fost o mare aglomerație de ômeni în orașul nostru, cauzată de festivitățile împreunate cu desvălirea monumentului ridicat de compatrioții noștri sași, fostului lor superintendent și bărbat politic Dr. G. D. Teutsch, mort în Iuliu 1893. Erau de față reprezentanții tuturor parohiilor săsesci, precum și reprezentanți valoroși ai protestantismului aproape din întregă Germania. Între acestia sunt de remarcă: Rogge din Potsdam, predicatorul curții imperiale germane, ca reprezentant al Reuniunii luterane „Gustav Adolf“, Hermes, consilier consistor., ca trimis al ligei pentru apărarea intereselor protestante, Dr. Harnack, prof. la univers. din Berlin, Dr. Schubert, prof. univ. în Kiel, Dr. E. Oberhammer, prof. la academia de științe în München, Trölsch, decanul facultății teol. din Heidelberg, Wrede, decanul fac. teol. din Breslau, Rippold, decanul fac. teol. din Jena, care a declarat în numele senatului univers. pe fiul lui Teutsch, paroh în Șuramare Dr. de onóre, Ziegler, dela universitatea din Cernăuți, Dr. Asboth, dela universitatea din Budapesta, și toate autoritățile locale.

Guvernul era reprezentat prin consilierul ministerial dl Gômöry. Biserica noastră fiind invitată și ea, a luat parte la desvălire, fiind raprezentată prin Eminența Sa Metropolitană, Preacuvioșia sa pîrintele vicariu Dr. Ilarion Pușcariu, ppresbiterul Papu și parohii locale Petru Simionu și Constantin Dimianu. Dintre români au mai luat parte

ca membri în reprezentanția orașului d-nii Zaharia Boiu, Nicolae Cristea și Dr. Elie Cristea, și alții.

În presara desvîlirii s'a ținut în „Sala de esposiții” sara de cunoștință, unde directorul gimnasiaș din loc dl Carol Albrich a binevenit pe oșpeții întruniți în număr mare. I-au răspuns pe rând reprezentanții străini, vorbind toți cu foc, aprins de schin-teia comuniunii de rasă și atingând importanța bisericeii pentru conservarea neamului săsesc.

Desvîlirea festivă a fost Sâmbătă dimineața. S'a început cu serviciu divin, constă-tător din mai multe cântări și câteva ecenii. Intreșut a fost și cuvîntul festiv al vica-riului *Witschtok*, paroch în Cîsnădie. A vor-bit frumos, făcînd o paralelă între *Honterus* și Dr. *Teutsch*, H. a întemeiat bis. luterană săsescă, ca om al teoriei mai mult; iar *Teutsch* a generalizat învățăturile și spiritul ei în în-trégă masa poporului. Unul a completat pe celalalt.

Spațioasă biserică era ticsită de lume, jos și în galerii. În deplină ordine au eșit apoi toți pe terenul dintre gimnasiu și biserică, unde se ridică statua. Aci reuniunea de cân-tări reproduce o cântare ocașională, sub con-ducerea prof. de musică *Bella*. La sfîrșitul acesteia cad perdelele și mulțimea erupe în strigăte de veselie. Superintendentul Dr. *Müller* se urcă pe tribună și într'un discurs avîntat prezintă poporului statua, indicînd virtuțile naționale și bisericesci ale aceluia pe care îl reprezintă, cerînd a ținea la ele și a-le cultiva din generație în generație. Cu tact a atins și virtuțile cetățenesci ale popo-rului săsesc, accentuînd drepturile ce le au sașii pe pămîntul acestei nouă patrii și avînd ca și cei competenți cu încredere să răsplă-tescă fidelitatea poporului săsesc.

A vorbit apoi curatorul bis. luterane din Ardeal dl avocat *Arz*, făcînd istoricul bisericeii săsesci și arătînd speciala ei misi-une în viața națională a poporului. Acesta predă statua în grija primarului *Drotleff*, care o primește prin un discurs avîntat, rostit în numele cetățenilor acestui oraș. După a-căstea a urmat o cântare de mulțumită, la care au luat parte activă toți fără deosebire că e din Ardeal ori din colțul cel mai es-trem al Germaniei. Prețul Roge cânta din totă inimă dela început până la fine atît aici, cît și în biserică. Era impunătoare această unitate de cultură manifestată pe terenul bisericesc.

Au încongiurat apoi statuasingularicile deputațiuni din comune purtînd cununi fru-moșe, cu pantlici în corile naționale săsesci (roșu-albastru) și cu diferite inscripțiuni. Cele mai caleidoscopice vederi se prezentau ochiu-lui privitor. Erau impunătoare variantele mul-telor costume țărănești de prin tôte ținuturile. Apoi s'au depus decile de cununi pe monu-mentul, care reprezintă pe *Teutsch* stînd în picioare. În mîna stîngă ține biblia strin-gîndu-o pe inimă, iar dreapta o rașimă pe fi-lele ce reprezintă constituția nouă a bisericeii săsești, aședate pe o stativă, a cărei basă stă pușin în afară de pedestalul monumentului, în-cît primesci impresia, că-de nu o ține — se răstornă.

Monumentul este altcum frumos lucrat de unul dintre cei mai distinși sculptori din Germania, *Donrdorf* din Stuttgart. Costă cu aședat cu tot 25.000 fl. o sumă neînsem-nată, față de costisitorile statue, ce le-am vîdut mai ales în Pesta. A lui *Arany* d. e. costă la 90.000 fl.

La orele 2 a fost banchet, la care au luat parte vr'o 600 persoane. Cuverta era 3 fl. Toaste au fost berechet, și lungi și mai scurte. Dr. *Müller* a vorbit pentru Majesta-tea sa, amintind, că însuși Majestatea Sa a numit pe *Teutsch* de „cel mai fidel” al său și că s'a interesat și de țilele din urmă ale vieții aceluia.

A vorbit și Eminentia Sa Inalt Pr. S. nostru archiepp. și metropolit, în limba ger-mână, mulțumind pentru cuvintele adresate confesiunilor reprezentate și închinînd pentru reprezentanții conf. luterane și în special pentru super. Dr. *Müller*.

La masă au servit fetițe din familiile celor mai aleși burghezi din Sibiu, chiar esemplul dat de Seliștenii nostri). Sara a fost reprezentațiune teatrală de diletanți, iar a două țile balul tinerimei universitare, care avea reprezentanți din tôte părțile patului nemțesc.

Ori-cât ar fi însă de importante așa numitele „Burschenschafturi” studențesci pen-tru progresul neamului german și ori-cât ar fi contribuit spiritul acelora la formarea pu-ternicului stat german de astăzi, noi totuși nu ne putem reținea a spune, că presenta-rea studenților germani în costumul lor cu ciobotele mari, peste genunchi, cu mînușile asemenea până 'n cote, cu săbiile de duel, cu mînunchiul ca o pălărie de mare, cu chipiul abia acoperind vîrfurile capului, ori apoi diform de mare etc. etc., nouă nu ne-au plăcut. Sin-gură eșarpa de peste pept era frumos aplicată.

Daca.

Biserica ortodoxă din Bucovina.

Discursul

domnului *Eudociu Hormuzachi* în cauza autonomiei bisericeii din Bucovina, rostit la 7/19 Iunie 1868 în se-natul imperial din Viena.

Istoria petițiunii din Bucovina în cauza autonomiei bisericesci, este atît de plină de învățătură, cît și demnă de considerațiune. Nu e de lipsă a fi catolic, nici nu e de lipsă a încheia vre un concordat pentru corelie-ginării sei, spre a eseria drepturi de con-cordat în contra legilor și drepturilor funda-mentale de stat.

Cît de paradoxă se pare a fi afirma-țiunea acăsta, totuși e întărită prin cele ce se întîmplă cu petițiunea prezentă, a căreia sôrte, până la intrarea în parlament, e ase-mene unei odisee, unei lupte fatale în contra pedecelor complete.

Comunitatea bisericeii gr. or. din Bucovina, reprezentată de bărbați de tôte stările mirene și preoțesci, se decise în o adresă cîtră senatul imperial, a esprima recunoșcerea pentru votarea legilor fundamentale de stat și a'l ruga pentru emiterea unor legi spe-ciale, referitoare anume la efectuarea autono-miei bisericeii acesteia. Intre acestea, iată că veni la mijloc mîna unui bărbat de pe o trîptă înaltă, a unui bărbat pe care, numai din respect pentru starea sa nu'l spun pe nume, (Episc. *Hakmann*. — Red.) și îngrozind cu disgrăție pe toți cei ce cutezară a subserie, puse în fine sub încuetoare însași pe-tițiunea, ce i-se aduse în mîna.

Nu mai prin o intrevinare înaltă, numai pe urma dispozițiunilor făcute de Esc. Sa ministrul de culte și a presidentului din Bu-covina, a scăpat petițiunea acăsta din con-tumăție, iar dreptul de petițiune al unei comunități bisericesci de violare arbitrară. Ceea-ce vedem așa dară în mătasă roșie în-vîlit, este peregrinul scăpat din prînsorea babilonică!

Dară care este scopul și cuprînsul? care este obiectul petițiunii? De ce pătî ea acele necazuri? mă va întreba nu unul.

În staturile Austriei se află de secolii o biserică, venerabilă pentru vechitate, pu-ternică după numerositate, neschimbată în dog-me, afînă după doctrină cu bis. rom. cat., și anume sora ei cea mai mare. Asta comu-nitate numeră în tôte statele Austriei peste 3.200.000 de credincioși, iară dîncă de Laita jumătate de milion. Dela anul 1848 încôce se încordă ea neîncetat, a vedea efep-tuată regularea sa organică și legătura sa ierarhică întocmai aședămintelor canonice. Ea stăruiesc în dar, de a vedea defiptă po-sițiunea sa legală în stat și formată organi-sarea sa internă, ca pe basa acăsta se pôtă eseria deplin autonomia garantată prin le-gile fundamentale de stat. Ea pretinde legi speciale spre efectuarea principiului de li-bertate bisericescă, asemenea acelora ce le posed catolicii și protestanții de mult, și pre-cum sunt puse la ordinea țilei chiar și pen-tru evrei.

La constituirea bisericescă respectivă pretinde însă poporul gr. or., în privința for-mală, facultatea unui vot la consultarea și decisiunea afacerilor bisericesci, școlare și fun-daționale. Asta pretensiune se razimă atît pe înțelesul și litera legii, cît și pe ființa și praca vieții bisericești gr. or. Biserica ortodesă e centralistică numai în privința doctrinei dogmatice, nu însă în administra-țiune și jurisdicțiune. Ea nu are căpetenie monarhică, ci este în genere așa de sino-dală în formele sale, că și antistelui înzestrat cu titlul de patriarch nu-i recunoșce drep-tul de a emite din propria autoritate deci-siuni dogmatice și organice. Numai în si-nodul ecumenic, instanța supremă, și treptat în jos în sinodele provinciale și diecesane, zace tôte puterea autorității legislative în bi-serica gr. or.

Patriarchul de Constantinople, ca dem-nitarius suprem, pôte cu învoirea celorlați patriarchi a conchena un sinod a tôte bise-rica, dară lui nu-i este iertat a prejudeca decisiunilor acestuia și nici a-le suplini pe pe acestea. Patriarhii sunt potenți numai prin sinode, afară de acestea sunt ei episcopii die-

ceselor proprie. Spiritul absolutismului ne-mărginit și a centralizațiunei strînse, încă n'a subjugat biserica ortodoxă nici în raportul episcopatului cîtră clerul inferior, nici a presbiteriului față cu creștinii laici. Un spirit moderat, blând, aristocratic-democratic res-piră în genere în aședămintele și administra-țiunea bisericeii gr. or., căci spre fericirea ei, încă n'a ținut ea un conciliu tridentin, spre introducerea unui centralism strîns și unui absolutism apăsător în organismul seu. Pe basa spiritului acestuia sinodal, pretinde comunitatea bisericescă, de a fi ascultată și vocea ei despre regularea stării sale.

După conceptele religioare ortodoxe, nu constituie clerul singur biserica represen-tativă, și credincioșii laici sunt un factor e-sențial al ei, și axioma: „Nihil de nobis si-ne nobis” trebuie să devină aplicată și în privința acestor doi factori, adecă a clerului inferior și a mirenilor, la efectuarea legilor organice. Cu esepțiunea afacerilor dogmatice rituale și jurisdicționale, cari sunt rezervate preoției, cad tôte celelalte în acel cerc de competență, la care participă asemenea preoții și laicii. Așa, vedem că alegerea patriarchi-lor gr. or. se face în o adunare de preoți și de laici. La alegerea metropolitilor și a epis-copilor participă și unii și alții, în congresul din Carioveț precumpănesce numărul laici-lor; iară alegerea parochilor este un drept practicat pretutîndeni al patronilor laici și al comunităților.

Drept că unii demnitari bisericesci, cu-prinși de mania absolutismului, dederă ade-seori mîna cu puterea de asemenea absolută a statului, ca în concurs cu acăsta să-și îm-pace mîndria și interesul pe spatele credin-cioșilor și a clerului și fără de scirea și voia acestora. Regimul cugetă a stăpîni deplin turma, dacă a câștigat pe păstor, și cu în-trebuințarea mijloacelor sale i-a și succes adesă acăsta, precum demonstră chiar istoria uniunii. Iar păstorul din altă parte nu mai avea lipsă a se bate după consimțemîntul turmei sale, dacă era secur de patronajul puterii ce domnea peste turmă. Așa deveni că demnitarii bisericesci se secularisară, iar pu-terea statului se clerisă. Biserica lăsă pe stat, iar statul pe biserică, a întra pe teren străin, și anomalia născută prin confusiunea afacerilor, care era așa de bătătoare la ochi, a căsunat daune și pentru una și pentru alta regiune.

Atare monstruositate nu pôte se fie su-ferită în epoca unei desvîltări liberale și ra-ționale. Din momentul din care s'a garantat libertatea bisericeii în statul cel liber, nu pôte să mai sustea atare raport confundator. Pe cînd marele Padiaș din Constantinopol recunoșce egalitatea confesională și cetăț-ană, și pronuncia în fața lumii că el nu vrea să scie mai mult de o deosebire între musul-mani și ceștini, avem și noi mai pușin de cît altă dată dreptul, de a denega unei co-munități bisericesci legile speciale spre efep-tuirea și realizarea autonomiei și egalității sale. Dacă cădu deja concordatul rom. cat-olic în părțile sale principale, nu pôte fi susținut un plagiat de concorda în biserica ortodoxă. Acesta este înțelesul și scopul petițiunii de față, și asta nu e pretensiunea numai a celor subseriși, ci e dorința și pre-tensiunea țerii întregi.

Dieta Bucovinei în 23 Martiu 1863 a votat adecă o adresă cîtră Majestatea Sa c. r., în care s'a rugat pentru restituirea auto-nomiei bisericeii gr. or. și pentru administra-țiunea averilor bisericesci prin organele în-dreptățite. Trei ani mai tîrziu, în 15 Faur 1866, a cerut dieta învoirea spre conchena-rea și serbarea unei adunări diecesane, în care să participe asemenea și credincioșii la-ici. Deși o participare asemenea a laicilor în afacerile bisericeii în Transilvania nu numai s'a conces, ci s'a și efep-tuat, pentru Bucovina nu se conces. Acest rezultat nefavora-bil e însă esplicaver. Căci atunci erau frînele statului în o mîna, ce nu era amică vieții constituționale, și cine era în stare a detrage dreptul constituțional unui imperiu, putea detrage cu atîta mai lesne unei biserice. Tim-purile însă s'a schimbat spre bine, și ce în-anul 1866 n'a putut înflori, în an. 1868 nu numai va înflori ci va produce încă și pôme.

Domnilor! o comunitate bisericescă mare bate la ușile parlamentului nostru și ve aduce încredere și bucurie libertăților consti-tuționale. Răspundeți la acăsta încredere, la acăsta sinceritate constituțională. Nu con-cedeți ca să se octroeze bisericeii gr. or. un concordat după croială absolutistică, un con-cordant, care ar fi numai rodul arbitriului personal, și de aceea mult mai nesuferit, de cît concordatul cel mult combătut al bise-ricii rom. cat. Nu e îndoială că în cutare antiste diecesan se mișcă nu numai dorul de a stăpîni în modul cel mai absolut, nu nu-mai preste cler ci și preste toți credincioșii laici, ci și dorul de a delătura și influența moderativă a statului.

Domnilor! trei forme bisericesci ale creștinismului vor scuti sub aripile lor vii-torul Europei și al lumii civilizate întregi, aceste sunt: catolicismul roman, protestan-tismul evangelic și ortodoxismul gr.-or. Două forme bisericesci aflară în casa acăsta și prin

regim, recunoșcere, organizare și grije, iar a treia încă nu, și totuși este ea și deamă și are și lipsă de purtare de grije a statului, ca și celelalte două. Domnilor! în legile fun-damentale de stat și în alte legi special ați căutat și ați sciut a încorpora spiritul înțelepciunii, al dreptății și al iubirii de ômeni. Să cunoscă dar și biserica gr.-or. că ea nu este ca până acum un străin, ci că este un membru egal îndreptățit al Austriei. Nu ui-tați domnilor, că biserica ortodoxă este biserica cea mare în orient, și că din tôte puterile mari este Austria cea mai aprôpe de porțile orientului.

Spriginesc dară din tôte inima propu-nerea comitetului confesional, și mai adaug propunerea specială ca petițiunea diecesani-lor din Bucovina, cu tôte subscrierile, să se tipărescă în protocolul stenografic.

Sfințirea bisericeii din Cîsnădie.

Duminea în 8/20 Aug. s'a sêvîșit ac-tul sfințirii bisericeii celei nouă gr. or. din Cîsnădie.

Se știe că în Cîsnădie biserica noastră numeră de mult un mare număr de credin-cioși, peste 1000 de suflete, cei mai mulți dintre ei petrecînd aci ca lucrători în ate-lierele bogate ale concetățenilor nostri Sași. De aceea cea mai mare parte din acesti cre-dincioși, nici nu sunt statorniciți aci cu casă și masă, ci numai vremelnici. Dar mulți s'au statorit și de locuința. Și acești statorii, spri-giniți și de ceialați, și-au pus de vre o 6 ani încôce tôte puterile ca să-și ridice și ei o casă de rugăciune, și le-a ajutat D-șeu, prin jertfe din partea lor, prin colecte, cum au putut, de și-au ridicat o bisericuță frumuseică, încă modest împodobită, care i-a costat vre-o 3500 fl., și care Duminea s'a și sfințit. Ea este biserică nouă în înțeles îndoit: nouă, fiind zidire nouă, și nouă ca fapt al existen-ței, de vreme-ce înainte de ea alta acolo nu a mai fost.

Din ordinul Inalt Preasfințitului nostru Archiepiscop și Metropolit *Ioan Meșianu*, sfințirea bisericeii numite a fost sêvîșită de P. O. D. protopresbiter tractual *Ioan Papiu* cu numărôsă asistență.

Bucuria credincioșilor nostri din Cîsnă-diă a fost mare în vederea acestei țile pen-tru ei însemnate: ei au venit la Sibiu, pen-tru conducerea dlui protopop și a celor ce-l vor însoți, cu trăsura cu 4 cai și alte trăs-uri cu popor până aci spre întîmpinare și conducere, cu conducătorul lor *Savu* în frunte. La marginea hotarului apoi 20 de călăreți, tineri, împodobiți și ei și cai, de sêrbătoare, au întîmpinat trăsurile dinspre Sibiu și le-au însoțit până în comună.

În comuna însași credincioșii adunați au primit cu urări de bine pe cei sosiți, și fruntașul lor *Savu* a rostit o bineventare, mulțumindu-i dl protopop în câteva cuvinte.

Adunându-se apoi la biserică poporul și sosind mai mulți preoți din jur, s'a ince-put serviciul de sfințire urmat de înția sfântă liturgie, celebrată de P. O. D proto-pop *Ioan Papiu*, asistat de P. O. D. asesor consistorial *Mateiu Voileanu*, preoții: *Emilian Cioran*, *Iosif Goga*, și *Șerban Cioran* (Rêș-i-nari), *Ioan Popovici* (Sadu), *Ioan Necșu* (Bun-gard) *Dimitrie Săcărea* (Tălmăcel), și diaco-nul *Ioan Moșu* (Sibiu).

Era plină mica biserică, de popor atît din loc cît și din comunele vecine, și co-muna politică Cîsnădie era și ea repre-sentată prin 3 membri ai primăriei.

La sfîrșitul serviciului divin, părintele protopresbiter a ținut o frumoșă vorbire, mîngîind poporul pentru ostenele ce-a avut cu zidirea bisericeii și lăudându-l pentru fru-moșă jertfă adusă Domnului, — apoi s'au sfințit un prapor nou, mai multe icône, un epatrafir, etc. dăruite noului lăcaș alui Dșeu, de cîtră creștinii evlavioși.

A urmat prânz comun în hotelul cen-tral, la care părintele protopresbiter a închi-nat pentru Inalt P. S. Sa capul bisericeii nôstre, din a cărui ordin și ca al cărui man-datar a sêvîșit sfințirea, iar ceialați au în-chinat pentru dl protopop, pentru poporul credincios, comitetul parochial, administra-torul (*Ioan Popovici*, *Sadu*), preoții veniți din afară, etc.

A fost voe bună, și mai ales multă bu-curie se putea ceti pe fețele membrilor co-mitetului prezenti la masă, că le-a ajutat Dșeu să petrecă și acăsta și însemnată pen-tru ei ca particulari, dar însemnată și pen-tru biserica noastră peste tot, care a făcut

un bun pas de consolidare în marea comună Cîsnădie, unde avem aji o filie (apartinătoare comunei matre Sadu) organizată mai serios, și căreia îi dorim din inimă să-i ajute Ddeu, ca precum din nimica a ajuns aji a fi ceva, ca mâne să ajungă a fi o parochie zdravănă, de frunte, a bisericei noastre.

Revistă Externă

În depărtatul Răsărit

O ordonanță imperială rusescă adresată ministerului de finanțe, relevă marea importanță pentru Rusia de a fi dobândit Talien-Wan (Port-Arthur) și declară Talien-Wan port liber pentru toate națiunile.

Rusia va clădi un nou oraș lângă Talien-Wan.

Din România

(Plecarea Regelui Carol și a Reginei, în străinătate). Din Sinaia se vestește, că plecarea M. M. L. L. Regelui Carol și a Reginei în străinătate, s'a hotărât în mod definitiv pentru ziua de 14/28 August curent.

În 5/17 August M. S. Regele Carol a fost cuprins de o gastralgie violentă în urma unei receli. Merge însă însănătoșindu-se.

NOUȚĂȚI

Diua născerii Monarchului, a fost serbată în biserica din Sibiu-Cetate de deosebită solemnitate. Insuși Eminența Sa Metropolitul nostru Ioan Mețianu a pontificat la sfânta liturgie, asistat de Preac. Sa părintele archimandrit Dr. Pușcariu, de asessorii Ioan Papiu, Zaharie Boiu, Nicolae Cristea, Mateiu Voileanu, Nicolau Ivan și de diaconul Demetriu Câmpănean. La locul corespunzător s'a intercalat evangelia prescrișă și la urmă s'a cetit rugăciunea de înghenunchere pentru capul țerii. iubitul nostru Impărat și Rege, cântându-se și imnul dinastiei.

Eminența Sa a dat apoi un prânz festiv, la care a invitat mai mulți onorațorii, cari cu respect și omagială căldură au însoțit cuvintele înaltpreasfințitului nostru Archiepiscop, când a închinat pentru îndelunga viață a monarhului și bunului părinte al credincioșelor popore.

Cadeți români. Au absolvat școala de cadeți și au fost împărțiți la trupe cu rangul de cadeți aspiranți de ofițeri, următorii tineri români:

Rudolf Anthon la regimentul de infant. Nr. 43, în Viena. Sabin Banciu regimentul de inf. Nr. 44 în Budapesta, Julius Lissai regimentul de inf. Nr. 26 în Viena, Stefan Millea regimentul de inf. Nr. 83 în Prebinger (Hertegovina), Ambrosiu Păcurariu regimentul de inf. Nr. 33 în Arad, Amos Popu reg. de inf. Nr. 4 în Viena, Traian Radu regimentul bosniac de inf. Nr. 1 în Viena, Leo Paicu, reg. inf. 48., George Vaciu, reg. de inf. 42., Iulian Radu, reg. inf. 81., Sabin Târziu reg. inf. 43., Mihail Stoica, reg. inf. 4., Coloman Demeter, reg. inf. 69., și Aureliu Suciu reg. inf. 61. — iar la artilerie Ioan Maniu la reg. de div. 17.

Cununie. Dșora Maria Veturia Ivan și dl Dr. Ioan Stroia, anunță celebrarea cununiei lor pe Luni în 16/28 August 1899, la 4 ore p. m. în biserica ortodoxă din Gurarului. Sibiu 2/14 Aug. 1899.

Corsetul oprit în pensionate. Constatându-se relele ce cauză corsetul la desvoltarea corpului, direcțiunea generală sanitară din România, a intervenit pe lângă autoritățile competente, pentru a se interzice prin pensionate purtarea corsetului.

Școlar. La școala elementară de fete a „Reuniunii femeilor române din Sibiu” înscrierile se fac în zilele 1, 2 și 3 Septembrie a. c. st. n. în localul școlii, strada Morei Nr. 8, dela orele 8—12 a. m.

Didactul s'a redus la minimalul de 1 fl. pe lună.

Elevele ai căror părinți sunt membri ai reuniunii, nu solvesc tacsă de înscriere;

pentru celelalte tacsă de înscriere este 2 fl.

Din școala aceasta, arangiată pentru 4 cursuri, elevele intră în școala civilă de fete e Asociațiunei.

Școala e provădută cu 2 puteri didactice din cele mai probate, și ea este școala de model în toate privințele.

Se aduce acesta la cunoștința publică spre scire și orientare.

Sibiu, 20 August, 1899.

Direcțiunea școlii.

Ciocnirea a două vapore. Vaporul pe război englez „Surprise” întâlnindu-se în 12 Aug. n. în canalul „La Manche” cu vaporul englez „Nestly Abbey”, din cauza ceței s'au ciocnit, și vaporul „Nestly Abbey” s'a dus la fund în mai puțin de un sfert de oră! Ciocnirea acestor două vapore prezintă ca detaliu ciudat faptul că nici unul din vapore n'a auzit deloc sirena celui-lalt. Prora vaporului de război „Surprise” a intrat la o adâncime de două picioare engleze în flancul vaporului „Nestly Abbey”. Dar pe când, în general, bastimentul care lovește pe un altul restornă aburul ca să se degajeze și lasă astfel să se cufunde vaporul ciocnit, comandantul vaporului „Surprise” n'a căutat să se degajeze. Tot echipagiul precum și mecanicii și fochiștii și unicul pasager de pe vaporul „Nestly-Abbey” au putut fi salvați, trecând pe bordul vaporului de război „Surprise”.

Patria crimelor. Să pare că Bulgaria rîvneste după titlul acesta de nepismuit. Intr'adevăr în cronică crimelor și în statistica lor, Bulgaria ocure la locul prim, ca țara unde obvin mai dese și proporționat mai multe crime. Iată d. e. după „Bulgarische Handelszeitung” ultimul număr, câte fărădelegi s'au întemplat acolo în o singură lună, în Martie a. c. a căuri statistică s'a făcut pe urmă. Au fost:

18 omoruri de oameni împreunate cu jaf, 13 alte omoruri de oameni, 19 răniri cu voință, 2 fără voință, 9 sinucideri, 2 încercări de sinucidere, 4 cadavre găsite fără a ști de cine au fost ucise; 11 înecări în ape, 5 catastrofe de corăbii, 2 siluiri și 6 copii puși în stradă spre a fi găsiți și duși în asilele de copii găsiți, — mai departe 126 furturi descoperite și făptuitorii prinși, și 168 cazuri de foc.

Asemănându-o cu alte țeri și după numărul populațiunii, Bulgaria ocupă prin aceste cifre locul prim între țeri, în privința — crimelor și nenorocirilor din ea!

Din durerile iubirii... Sinuciderea unei fete din Balassa-Gyarmat a înduioșat zilele astea populațiunea de acolo. Era Margita Varsányi, fiica unei văduve. Avea să sa cunune peste câteva zile, când spre cutremurul tuturor celor din casă, ba din comuna întrăgă, în o diminiță trecută, a fost găsită în fântână, înecată! Durerea nenorocitei mame și a mirelui, e hotărîșă cu nebulă. Și că de ce a sărit fata în fântână, sau că peste tot sărit a ea ori a fost aruncată de cineva, — nu se știe. Gura satului însă, spune, că fata ar fi iubit pe altul, de mirele seu se înfiora, și fiindcă cu iubitul n'avea nici o nădejde a se fericii vre-odată, și-a pus capăt amăritelor zile, chiar în ajutorul nunții.

Grindina oprită cu tunurile! O sēmă de oameni neastămpărați ai științei, par fi pe drumul unei importante descoperiri: de a afla mijlocul pentru a împiedea căderea grindinei pe pămînt, împiedecare ajunsă cu ajutorul pușcăturilor de tun.

Când dîcem: să împiedecă căderea grindinei, acesta nu însemnă că la amenințările bubuiturilor ar trebui norii să păstreze și să ducă cu ei sarcina lor periculă. Detunațiunile au de scop să turbure starea norilor în momentul când se formăză grindina, prefăcându-i în picături de apă, înainte de ce usina frigorifică aeriană, să fi început fabricațiunea grindinei.

În acest scop se întrebunțază în Stiria în Carniolia, în Veneția și în Piemont un fel de mortiere, nisce tunuri uriașe, care se pare că aduc servicii foarte bune. Ottavi, directorul țiarului agricol italian „Il Coltivatore”, descrie întrebunțarea acestui aparat.

și asigură că de trei ani n'a cădut grindină în nici o regiune prevădută cu acest material special de artilerie!

În forma lor elementară, aceste mortiere sunt compuse dintr'un mare corn cu părăți groși, înalt de doi metri și mult mai larg la gură, ca la basă. Încărcătura e de 100 grame pulbere de vînt.

Aparatul e transportat, pe cât e posibil, sub norul negru, care pregătește grindina. I-se dă foc, și în loc de grindină cade ploie. După Ottavi, un mortier e de ajuns pentru apărarea unui cerc de 112 kilometru în diametru; aședînd cornete (tunuri) de acestea un kilometru unele de altele, un mic număr ar ajunge pentru a preserva o regiune foarte vastă, fără multă cheltuială.

Notiță literară.

În zilele acestea a eșit de sub tipar din peana harnicului profesor gimnasial Gregoriu Pletosu din Năsăud o nouă lucrare și anume: „Propedeutica filosofică”, pentru învățămîntul secundar; partea I., Psihologia empirică, cu un adaus: bucăți de lectură psihologică. Această carte de 112 pagini este menită a umplea un gol simțit în literatura noastră școlară, și este cu atât mai binevenită că în multe din instituturile noastre studiul acesta până bine de curînd se preda în mod manc și după nisce sisteme ruginite. Până și sistemul lui Krug, despre care chiar nemții au afirmat că „er hat viel Wasser über Deutschland gegossen”, nu era dat uitării binemeritate. Dl Pletosu, care de mult se înțelepcesce cu studii psihologice, pe cari și le-a însușit la universitatea din Lipsca, este aderent al sistemului herbartian, dovedit de cel mai corespunzător întru explicarea stărilor sufletești, căte se sbuciumă în internul omului și căte se manifestă în acțiuni externe.

Scopul ce-l urmărește autorul, se indică în prefața cărții: „Să pregătescă pe elevi pentru gîndirea filosofică și pentru speculațiuni filosofice”, cu alte cuvinte să ridice pe tinerul mai matur preste stadiul cugetării vulgare și să-l dedee a filosofa, a scruta izvorul lucrurilor și nexul lor causal. Dar se dăm însuși autorului cuvîntul:

„Planul de învățămînt al școlilor secundare prevede printre obiectele de învățămînt din cl. VIII a ca anul ultim din cursul secundar, și propedeutica filosofică. Tînta acesteia este determinată într'acolo, că ea are să pregătescă pe elevi pentru gîndirea filosofică și pentru speculațiuni filosofice, cu alte cuvinte, ea are să ajute spiritului scrutător ca de pe stadiul de gîndire vulgară să se pōtă transpune pe acela al gîndirii filosofice, devenind astfel capabil pentru filosofare preste tot. Ca mijloc și de basă apoi să iau cunoștințele despre fenomenele vieții sufletești preste tot, și în particular cele despre legile naturale și de funcțiunei, ale cugetării. Tutorul acestora corespund, dintre disciplinele filosofice, psihologia și logica, cari tocmăi pentru aceea, luate la un loc, ele formăză propedeutica filosofică.

Ori cît de divergente ar fi părerile asupra propedeutice ca obiect de învățămînt, trebuința aceleia în organismul didactic și însemnătatea sa este și rămîne afară de totă îndoială. Căci ori se va considera educațiunea și învățămîntul secundar ca o formă de cultură relativ încheiată și de sine stătătoare, ori numai ca pregătire pentru învățămîntul superior și special, în tot cazul se arată trebuința, ca în clasa superioară și în cel din urmă an de școle să se adune și concentreze multe, variele și fragmentarile cunoștințe cîștigate în singuratecele obiecte de învățămînt, într'un întreg, din care apoi să se pōtă vedea forma întregii culturi gimnasiale sau liceale, precum și gradul de maturitate și independența cugetării față de obiectele gîndirii.

Și ore care disciplină științifică ar fi mai potrivită a îndeplini această concentrațiune a activității spiritului, de cît propedeutica filosofică, care singură pōte să facă de obiect al cercetărilor sale nu numai întrăga activitate spirituală, ci și însăși cugetarea, atât ca fenomen psihic, cît și ca mijloc pentru cîștigarea de cunoștințe și pentru ordonarea și sistemizarea celor deja cîștigate.

Două sunt condițiunile, dela cari se pōte considera succesul pe care pōte să-l obțină propedeutica filosofică în năsuința ce are la resolvirea problemelor sale, și anume: mai întîi însăși personalitatea profesorului, interesul ce are pentru studii și pentru cultura elevilor, precum și măsura în care el singur este pōtruns de însemnătatea obiectului, pe care-l predă, iar a doua, ca manualul de care se folosec elevii, să fie relativ corespunzător.

Ne lipsea nouă un manual pentru propedeutica filosofică, care ținînd cont de rezultatele științei moderne să cuprindă la un loc și să presinte ca concepute și vîrsate dintr'o gîndire, problemele propedeutice pentru învățămîntul secundar, așa după cum le pretinde planul normal. Dîc că ne lipsea, deore-ce — abstracțiune făcînd dela reușitele manuale de psihologie de I. Popescu (ed. II. 1887), de I. Găvănescu (ed. III. 1895), de Dr. P. Pipoș (1896), apoi de la Logica magistrului nostru T. Maiorescu (ed. IV. 1894), cari tōte tractează numai cîte o parte din problemele propedeutice — scrierea lucrată cu multă stăruință și cunoștință de V. Gr. Borgovan „Încercări în psihologie și în logica intuitivă” 1896, avînd destinațiune specială: ca menită pentru o anumită clasă de elevi, în partea I. conține mai mult decît este trebuință în gimnasiu, într'a doua însă prea puțin; iar traducerea din l. maghiară „Manual de psihologie și logică” de Dr. Vas. Hossu, pelângă laudabila năsuință a traducătorului de a-i da o formă modernă, nu s'a putut emancipa de sub influința scolasticismului din evul mediu, nici ca fond, nici ca sistem.

Aceste vîdîndu-le și simțindu-le, ba încurajat fiind și din partea autorităților superioare scolastice, mi-am luat curajul de a redacta și de a tipări lecțiunile, ce de mai mulți ani le făceam din propedeutica filosofică la gimnasiul sup. din Năsăud. Și cînd din aceste dau publicității partea I. conținînd problemele psihologiei, îmi permit a arăta punctul de vedere și principiile de cari am fost călăuzit la întocmirea lucrării de față.

Mai întîi de tōte am căutat ca din vastul material să aleg mai cu samă acele probleme, cari se par mai potrivite pentru actul de concentrațiune a învățămîntului. Aceste apoi am năsuat a le prelucra astfel încât, lăsînd și profesorului destul teren de acțiune, să fie accesibile cugetării și inteligenței elevilor, cari datori vor fi ale prelucrării și independent prin un act de cugetare individuală și spontană. Mai cu samă pentru mai ușora înțelegere a desvoltării problemelor psihologice am adaus și un număr de bucăți pentru lectură, potrivite de a induce într'un mod natural la cunoșcerea modului cum acele se nasc și se desvoltă în conștiința individuală a fie-căruia.

În fine ca de informațiune pentru On. direcțiuni ale institutelor, în cari se predă propedeutica filosofică îmi permit a adauge, că lucrarea a fost prezentată în manuscris înaltului Ministeriu r. m. pentru culte și instrucțiune publică și că a fost judecată ca corespunzătoare și admisibilă ca carte didactică; special psihologia a fost concesionată cu rezoluțiunea înaltului Ministru de sub Nr. 69334 ex 1897.

Am premis această notiță bibliografică și până ce bărbații nostri de specialitate vor tracta în merit această lucrare, asupra căreia le atragem atențiunea, cu atât mai vîrtos cu cît dl Pletosu în unele are terminologie proprie. Așa d. e. *ideile* din psihologia lui I. Popescu sau reprezentațiunile (*Vorstellung*) de gradul I. ale Bucoveninilor, d-sa le numesce *concepts*, etc.

Lucrarea prezintă a dlui G. Pletosu prezintă numai partea I. a Propedeutice; iar partea a II. „Logica” este sub tipar și va apărea în curînd. Noi recomandăm tuturor cercurilor noastre aceste lucrări, cu atât mai vîrtos, cu cît am avut ocaziune a esperia ca discipuli al autorului, practicitatea prelegerilor sale de psihologie și logică, cîștigîndu-ne o idee clară despre esența și scopul acestor discipline, pe care studiile ulterioare universitare numai ni-au întărit'o și completat'o.

Dela același autor au mai apărut.

1. „Educațiunea și instrucțiunea în gimnasiu” (în programele gimnasiului dela Năsăud pe anii 1881/82, 1882/83, 1883/84, 1885/86).

2. „Retorica și cartea de cetire pentru retorică” în colaborare cu prof. Ioan Gheție, 1896.

3. Pe lângă aceste se mai află acum sub tipariu: „Dogmatica ortodoxă”, care va apărea în curînd în tipariul tipografiei archidiecezane din Sibiu. Autorul este absolut al seminarului nostru „Andreian”, după absolvarea căruia și a completat studiile la universitatea din Lipsca. Deca.

Posta redacțiunii.

Dlul S. S. în P. Trimite-o dară de nou. Va apare. Manuscrisul nu-l mai avem.

Dlul I. C. r. F. în B. Deja în diua primirii epistolei d-tale, ț-am trimis răspunsul ce-ți puteam da. Se vede că posta nu te-a aflat ori s'a pierdut. Trebuia să ne dai adresa mai completă.

Dlul „Io” în G. În Septemăna viitoare vine la rînd și foia, negreșit. Mulțumiri.

Ad Nr. 208. 1899. [146] 3—3

Concurs

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci la școlile din comunele însemnate mai jos din protopresbiteratul Făgărașului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Berivooi-mici, salar anual 300 fl. cuartir liber și lemne.

2. Comana-inferioară, salar anual 300 fl. cuartir și lemne de foc.

3. Dridif, salar anual 300 fl. cuartir și lemne de foc.

4. Galați, salar 300 fl. cuartir și lemne de foc.

5. Cuculata, postul secundar, salar anul 300 fl. cuartir și lemne de foc.

6. Hurez, salar anual 300 fl. cuartir și lemne de foc.

7. Ludișor, salar anual 300 fl. cuartir și lemne de foc.

8. Luța, salar anual 300 fl. cuartir și lemne de foc.

9. Pârșu, salar anual 300 fl. cuartir și lemne de foc.

10. Riușor, salar 300 fartirl. cu și lemne de foc.

11. Rucăr, salar 300 fl. cuartir și lemne de foc.

12. Sâmbăta-inferioară, salar 300 fl. cuartir și lemne de foc.

13. Șercăița postul primar și secundar, salar câte 300 fl. cuartir și lemne de foc.

14. Șinca nouă, postul primar și secundar, salar câte 300 fl. cuartir și lemne de foc, îndatorii fiind învățătorii aleși la această școală, a ținea strana în biserică în Dumineci și Sărbători.

Cei cari doresc a reflecta la vreunul din posturile de mai sus, vor avea a-și așterne suplicele de concurs instruite conform legilor din vigore, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Făgăraș, 16 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului, în conțelegere cu comitele parohiale.

Juliu Dan
protopop

Nr. 652—899 [154] 3—3

CONCURS

Devenind vacante posturile învățătoresci din jos arătate comune, prin această se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, cu emolumentele următoare:

1. Pentru școla din Rășnov, 3 posturi cu câte 300 fl. salar, cortel și lemne.

2. La școla din Vlădeni, 1 post cu 300 fl.

3. La școla din Șimon, 1 post cu 300 fl.

4. La școla din Poiana-Mărilor, 2 posturi cu câte 300 fl., cortel și lemne.

5. La școla din Moeciul superior, 1 post cu salar de 300 fl.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi, au a-și așterne suplicele, instruite conform legii, — subscrisului oficiu.

Concurenții sunt îndatorii a se prezenta în vre-o Duminecă sau Sărbătoare, poporului în biserică, spre a-și arăta desteritatea lor în cântările și tipicul bisericesc.

Zernescei, 7 Iuliu 1899.

În conțelegere cu respectivele comitate parohiale —

Oficiul protopresbiter al gr-or. al Branului.

Traian Mețian
protopresbiter

Nr. 450/1899. [148] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele însemnate mai jos, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Bacea cu filia Cues, cu salar anual de 300 fl. repartiați în popor, cuartir în edificiul școlei și grădină de legumi.

2. Brădătel, cu salar anual de 300 fl. și anume din fondul școlar 50 fl., din interesul împrumutului de stat 40 fl., din repartitie dela popor 210 fl. cuartir în edificiul școlei și grădină de legumi.

3. Gialacuta, cu filia Căbesci, salar anual 300 fl. și adevă: a) în bani repartiați în popor 100 fl., în naturale 100 măsuri cucuruz 140 fl., c) venitele cantonale 30 fl. d) lemne de foc 3 stângini 30 fl., cuartir în edificiul școlei și grădină de legumi.

4. Ilia, cu salar în bani din repartitie 270 fl. și venitele cantonale 30 fl. la olaltă 300 fl. cuartir în edificiul școlei și grădină.

5. Tărnava, cu salar anual de 300 fl. și anume în bani din repartitie 100 fl. în naturale 100 măsuri cucuruz 140 fl., venitele cantonale 30 fl. cuartir în edificiul școlei și grădină de legumi.

6. Uleș, cu salar anual de 250 fl. repartiați în popor, folosința unui pământ arătoriu și fâneați prețuit în 50 fl. și cuartir liber.

7. Zam, cu salar anual de 300 fl., cuartir liber în edificiul școlei, grădină de legumi și 8 orgii de lemne.

Dela reflectanții la aceste posturi se recere se se prezenteze până la alegere în vr'o Duminecă ori Sărbătoare la biserică din comuna la care au concursat, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea școlei și modul de plătire al salariului.

Învățătorii ales la vr'una din aceste școle e datoriu să țină și prelegerile în școla de repetiție, împreună cu instruirea în cântările bisericesti; va fi obligat a cânta Dumineca și Sărbătorea în strănă, având a conduce cu școlarii și cântările liturgice în biserică.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au să-și așternă suplicele lor concursuale instruite conform normelor din vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral până la termenul sus indicat.

Ilia, la 15 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitele parohiale respective.

Avram P. Păcurariu,
protopresbit.

Nr. 342 1899 protopresb. [145] 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile elementare gr-or. române din mai jos semnate comune în protopresbiteratul tractului Sighișorei, se escrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul „Telegraful Român“.

1. Hetur, cu salar anual de 300 fl. cuartir și lemne.

2. Nadeșul-săseșc, cu salar anual de 300 fl. cuartir și lemne.

3. Trapold, cu salar anual de 300 fl. cuartir și lemne.

4. Zoltan, cu salar anual de 300 fl. cuartir și lemne.

5. Șard, cu salar anual de 300 fl. cuartir și lemne.

Concurenții au să se prezenteze în vre-o Duminecă ori Sărbătoare în biserică din parohiile amintite spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti, — și să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigore, până la termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sighișóra, 16 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiter al gr-or. al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopop

Ad. Nr. 266/99. [144] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Bulzeștii de jos și de sus, cu salar de 300 fl. cuartir și lemnele de lipsă pentru încălțit.

2. Juncul de jos și de sus, cu salar de 300 fl. cuartir și lemnele de lipsă pentru încălțit.

3. Ormindea, cu salar de 300 fl. 20 fl. venit cantonal, cuartir și 3 orgii de lemne din cari este a se încălț și sala de învățământ.

Învățătorii va avea să țină o strănă în Dumineci și Sărbători.

4. Seliștea-Trestia, învățător ambulant, cu salar de 300 fl. și 2 orgii de lemne.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor din vigore, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Brad, la 10 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiter al gr. or. al Zarandului.

Vasiliu Damian
protopresbiter

Nr. 330—899. [147] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al III-lea de învățător la școla confesională gr-or. română din Satulung, Biserica Sf. Archangeli, se escrie prin această concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Doritorii de a ocupa acest post, al cărui salar e de 300 fl. v. a. și 20 fl. bani de cuartir, plățibili în rate anticipate lunare — au să-și subșternă cererile lor instruite conform normelor în vigore, la subscrisul oficiu protopresbiteral, până la termenul mai sus indicat.

Brașov, în 11 Iuliu 1899.

În conțelegere cu comitetul parochial gr-or. din Satulung, Bis. Sf. Archangeli.

Ioan Petric,
protopresb.

Nr. 324—99 [143] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile gr. or. elementare din parohiile mai jos însemnate, în tractul protopresbiter al Albei-Iulie, prin această se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Ampoița: cu salar anual de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

2. Bucerdea: cu salar de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

3. Craiva: cu salar de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

4. Limba: cu salar de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

5. Meteș: cu salar de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

6. Paclișa: cu salar de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

7. Ponor: cu salar de 300 fl. cuartir și lemne de foc.

8. Valea-Geogelului: cu salar de 300 fl. cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi, au a-și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiteral, în termenul deschis, de unde se pot lua și înfărmări mai deaprobe cu privire la fie-care post.

Alba-Iulia, 15 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiter al gr-or. al tractului Albei-Iulie, în conțelegere cu comitele parohiale.

Florian Rusan,
adm. protopresb.

Nr. 358—1899 [152] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele bisericesti mai jos însemnate, protopresbiteratul Ungurașului, se escrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român“.

1. Gălpuia, cu salar anual de 300 fl. prin repartitie dela popor, cuartir în edificiul școlei și grădină.

2. Stina, cu salar anual de 300 fl. prin repartitie dela popor, cuartir în edificiul școlei și grădină.

3. Tămaș, cu salar anual de 300 fl. prin repartitie dela popor, cuartir în edificiul școlei și grădină.

Concurenții au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor din vigore, până la termenul sus indicat, la subscrisul oficiu protopresbiteral, și a se prezenta până în ziua alegerii în vr'o Duminecă sau Sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți poporului și spre a-și arăta desteritatea în cântări.

Fizeș-Sânpetru, 6 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiter al gr-or. al Ungurașului, în conțelegere cu comitele parohiale respective.

Pavel Roșca
protopresbiter

ad Nr. 442/889 [155] 3—3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școla gr-or. rom. din Batiz, se escrie concurs în „Telegraful Român“ cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Salar 300 fl., cuartir în edificiul școlei, grădină de legumi și 2 stângini de lemne, din care are să se încălțescă și școla.

Concursurile instruite în sensul legilor din vigore, au a se așterne în termenul deschis, oficiului protopresbiteral.

Deva, 17/29 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiter al Devei, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv:

George Romanul
protopresbiter

Nr. 235. [158] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea stațiunilor învățătoresci din comunele bisericesti aici mai jos numite, în tractul protopresbiter al Murăș-Oșorheiu, se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“, anume:

1. Erdő-Sângeorgiu, cu salar anual de 300 fl., locuință în edificiul școlei și grădină.

2. Șoimușul-român, salar 300 fl., locuință și grădină.

3. Petea-de-Câmpie, salar 300 fl., locuință și grădină.

Petițiunile concursuale, instruite în înțelesul §-lui 60 din „Regulamentul pentru org. învățământului în școlile populare, din 1895“, se vor adresa la subsemnatul oficiu ppresbiteral.

Informațiuni mai ample se pot lua la fața locului, dela comitetul parochial, precum și dela subsemnatul protopresbiter.

Murăș-Oșorheiu, 29 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiter al gr-or. rom. al Murăș-Oșorheului.

Nic. Maneguțiu
protopresbiter

Nr. 478/1899 [159] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor de învățători din vacantele comune bisericesti mai jos însemnate, în protopresbiteratul Tărnavei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“, și anume:

1. Cetatea-de-baltă, post împreună cu cantoratul, salar de 358 fl., cuartir și lemne de foc, și anume:

a) în pământ arător și fâneață 11 jugăre 678□, contribuțiunea are să o plătească învățătorul, pentru 6 jugăre 1494□ în anul acesta primește din arândă în bani 80 fl. v. a.;

b) dela 35—40 curți câte 1 fel-de-deră cucuruz sfirmit;

c) terțialitatea din stola parochiului circa 30—35 fl. și alte venituri;

d) din repartitiune pe popor 50 fl. v. a.;

e) din fondul școlar eparchial 50 fl. v. a.;

f) casa, curtea și grădina cantorală tot în folosul învățătorului.

Alegerea va fi pe un an provizoră.

2. Blăjel, salar 300 fl. v. a. din repartitiune, cuartir natural și grădina de legumi, învățătorul are să fie o strănă în biserică Dumineca și în Sărbători, și petițiunea să o instrueze cu documente în original, altcum nu se admite în candidare.

3. Boian, salar 300 fl. v. a., bani solviți în rate 3-lunare anticipative, cuartir în edificiul școlii, lemne de foc și grădina de legumi.

4. Chesler, salar 300 fl. v. a. și cuartir în edificiul școlii; acest post este împreună cu cantoratul.

5. Crăciunel, salar 300 fl. v. a. și cuartir.

6. Sănbenedic, salar de 300 fl. v. a. și cuartir.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, vor avea a-și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigore, subsemnatului oficiu protopresbiterial în Cetatea-de-baltă (u. p. Küküllővár) până la termenul fixat.

Cetatea-de-baltă, 25 Iuliu 1899.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective —

Oficiul protopresbiterial gr.-ort. al tractului Târnavei.

Nic. Todoran,
protopresbiter.

Nr. 471/899 [160] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele însemnate mai jos, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

1. Câmpuri-din-sus, cu salariu de 200 fl. prin repartitiune dela popor, cuartir și lemne pentru încălzit.

2. Certejul-de-jos, cu filia Căja, salar de 300 fl. și anume: 220 fl. 50 cr. din repartitiune în popor, din cameta împrumutului de stat 43 fl., din cameta regalului 12 fl. 50 cr., în lemne de foc 44 fl., la olaltă 300 fl., și cuartir liber.

3. Glodgilescii, cu salar anual de 300 fl. și adevă în bani din repartitiune 151 fl., în naturali 49 măsuri de cucuruz sfirmit = 49 fl., folosința pământului școlar numit „Cetățiuța“ = 38 fl., și ajutor dela stat 62 fl., la olaltă 300 fl., cuartir în edificiul școlii, doi stângini de lemne și grădina de legumi.

Dela reflectanții la aceste posturi se recere să se prezenteze până la alegere în vre-o Duminecă ori Sărbătoare la biserică din comuna la care au concurat, spre a-și arăta desteritatea în cântările bisericesti și pentru luarea de informațiuni mai detaiate despre starea școlii și modul de plătire a salariului.

Învățătorul ales la vre-una din aceste școle, e dator să țină și prelegerile în școală de repetițiune împreună cu instruirea în cântările bisericesti; va fi obligat a cânta Dumineca și Sărbătore în strănă, având a conduce cu școlarii și cântările liturgice în biserică.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au să-și așternă suplicile lor concursuale instruite conform normelor din vigore la subsemnatul

oficiu protopresbiterial, până la termenul susindicat.

Ilia, la 29 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiterial gr.-ort. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale respective:

Avram P. Păcurariu
protopresbiter

Nr. 334 școl. [165] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea în mod definitiv a posturilor învățătoresci dela școlile elementare populare gr.-or. din comunele Libotin și Rogoz, se descrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“ Fiecare post cu salariu de 300 fl. v. a. anual și anume 100 fl. v. a. din repartitiune pe popor, iar 200 fl. v. a. ajutor de stat.

Cereri de concurs, instruite conform normelor din vigore, să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial, în termenul deschis.

Cupșeni, în 29 Iuliu 1899.

Oficiul gr.-or. al Solnocului, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Samuil Cupșa
protopresbiter

Ad. Nr. 205. 1899 [163] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante în comunele mai jos înscrise din protopresbiteratul Bistriței, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. Borgo-Bistrița, pentru un post învățător sc., cu salar de 300 fl. din fondul școlar, cuartir în edificiul școlii, 3 orgii de lemne și folosirea grădinei școlare de jumătate.

2. Blășfalău-de-sus cu salar de 300 fl., dela popor, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

3. Blășfalău-de-jos, cu salar de 300 fl., dela popor, cuartir și folosirea grădinei școlare.

4. Galați, cu salar de 300 fl., dela popor, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

Concurenții au a-și așterne suplicile instruite conform legilor în vigore, în termenul deschis, la oficiul protopresbiterial subsemnat. Cei apți de a instrui cântările și a forma coruri cu tinerimea, vor fi preferiți.

Borgo-Bistrița, în 27 Iulie 1899.

În conțelegere cu comitetele parochiale concernente:

Simion Monda
protopop

Nr. 380/1899 [161] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos numite, din protopresbiteratul Lupșei, se descrie concurs cu termen de 31 August 1899

1. Bedelen, 2. Căcova-Ieri, 3. Moșoș-Mămăligani, 4. Muncel, 5. Ocolușmic, 6. Poșaga-de-jos, 7. Sălcina-de-jos, 8. Sasa, și 9. Valea-Lupșei, cu salar de câte 300 fl. din repartitiune, și cuartir și lemne

Doritorii, de a ocupa vre-unul din aceste posturi să-și așternă cererile, instruite în sensul normelor din vigore, subsemnatului oficiu protopresbiterial, în termenul indicat, și permițându-le împregiurările să se prezenteze în comună pentru a-și dovedi desteritatea în cântări.

Ofenbaia, în 28 Iulie 1899.

Oficiul protopresbiterial al Lupșei:

Ioan Danciu
protopresb.

Nr. 429—1899 [162] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de al doilea învățător la școala confesională gr.-or. română din Drăguș, protopresbiteratul Avrighului, se descrie prin acesta concurs cu termenul de 30 zile

dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de învățător sunt:

a) Salarul anual de 300 floreni v. a.;

b) Cuartir natural; și

c.) Lemnele necesari pentru foc.

Doritorii de a ocupa acest post de învățător, să-și substernă cererile concursuale instruite conform legilor în vigore, la subscrisul oficiu protopresbiterial greco-oriental al Avrighului, în Avrigh (posta Avrigh, Felek, Szabenvármegye) până la termenul sus indicat.

Avrigh, 31 Iuliu 1899.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv —

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Avrighului.

Ioan Căndea
protopop

Nr. 172/1899. [170] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parochiei de cl. II-a Abrudsat, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în jurnalul „Telegraful Român“.

Venitele parochiale dau anual suma de 688 fl. v. a.

Concurenții și vor înainta cererile lor instruite conform legilor în vigore, în termenul deschis, la subsemnatul oficiu protopresbiterial, p. u. Abrudbánya.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Abrud, în conțelegere cu comitetul parochial.

Abrud, 10 Iuliu 1899.

Petru Popoviciu
protopresbiter

Nr. 377—1899 ppresb. [172] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, se descrie prin acesta concurs cu termenul preclusiv 31 August a. c. v.

1. Saschiz, cu salar anual de 300 fl. pelângă cuartir și lemnele de foc.

2. Hașfalău, cu salar anual de 300 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Rodeș, cu salar anual de 300 fl. și anume: 240 ajutor dela stat, 50 fl. dela popor, și 10 fl. ca preț al vîptualelor, pe lângă cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din posturile învățătoresci susmenționate, pelângă îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau Sărbătoare în biserică din comuna respectivă, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale, — au a-și așterne cererile concursuale instruite în sensul legilor în vigore, în termenul fixat, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Sighișoara, 4 August 1899.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopop

Nr. 391/1899 [169] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Valea-Epii, în protopresbiteratul Geogiului, se deschide concurs, cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post, dau un venit anual de 400 fl. 88 cr. v. a.

Reflectanții la acest post, au să-și substernă cererile de concurs, instruite conform prescrierilor „Statutului organic“ și a „Regulamentului pentru parochii“, până la termenul susindicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial, de unde totodată își pot lua informațiuni mai detaiate, despre starea acestei parochii.

Hondol, 19 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Geogiului, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Vasiliu Pipos
protopresb.

ad. Nr. pp. 478/1899 [171] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia vacantă Frata de clasa III., protopresbiteratul Turdei, se publică prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau suma de 211 fl. 20 cr.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii, se pot lua dela oficiul protopresbiterial, eventual dela comitetul parochial respectiv.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și substernă cererile concursuale, instruite conform dispozițiilor „Statutului organic“ și a „Reglm. pentru parochii“ la oficiul protopresbiterial subscris, în termenul de mai sus, având a se prezenta sub durată concursului în biserică din loc spre a-și documenta desteritatea în cele rituale și a se face cunoscuți poporului.

Cojocna, 8 Iuliu 1899.

Oficiul protopresbiterial român gr.-or. al tractului Turda în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Teodor Ciortea
adm. protopresb.

Nr. 388/1899 [166] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele bisericesti mai jos însemnate; se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Hunedóra, cu salar anual de 400 fl. Dela fiitorul învățător se recere, să aibă cunostințe musicale, ca să pōtă conduce corul vocal al bisericeii; iar în acelea Dumineci și Sărbători, în cari nu va cânta corul, să conducă cântările în strănă.

2. Petroșeni, cu salar anual de 300 fl., la care contribuie și poporul din filia Bănița, unde are a se prezenta în fiecare săptămână câte o ȳ. Pentru cuartir și grădină capetă un relut de 75 fl. — Reflectantul să fie pedagog ori teolog absolut și să știe tipicul și cântările bisericesti, spre a putea instrui copiii școlii în cântările bisericesti.

Hațeg, la 1 August 1899.

În conțelegere cu respectivul comite parochial. —

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Hațegului.

Tit V. Gheaja
protopresbiter

[168] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului Albei-Iulie, se publică concurs cu termen de 45 zile dela prima publicare în ȳarul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele din parochia protopresbiterală Alba-Iulia-oraș, precum și locuința liberă în casa protopresbiterală parochială.

2. Taxele ce incurg dela visitarea comunelor tractuale și alte funcțiuni protopresbiterale.

3. Taxa bilanțului de 2 fl. dela fiecare parochie la an.

4. Ajutorul din casa Consistorului Archidieceșan contemplat și pentru alți protopresbiteri, conform concluserilor sinodului archidieceșan.

Doritorii cari reflectă la acest post, au să-și înainteze și instruescă cererile lor, însoțite de documentele originale cerute prin concludul congresual și atestatele de calificățiune, în termenul deschis, dea-dreptul la adresa Venerabilului Consistor archidieceșan.

Alba-Iulia, din ședința comitetului protopresbiterial, ȳinută la 13 Iuliu 1899

Fl. Rusan **Iul. Roșca**
adm. prot. notariu

Nr. 323 - 1899

[173] 1-3

Concurs

Pentru îndeplinirea posturilor în-vătătoresci în comunele însemnate mai jos din protopresbiteratul Cohalmului, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

1. Cohalm, salar anual 300 fl., cuartir și lemne.

2. Draos, salar anual 300 fl. cuartir liber și lemne.

3. Jibert, salar anual 300 fl., din care sumă 250 fl. dela popor, și folosirea unei grădini în preț de 50 fl., cuartir și lemne.

Se cere dela concurent, ca să conducă corul cu tinerimea în biserică, și să țină o strănă în biserică; spre scopul acesta să se presinte în vre-o Duminecă sau Sărbătoare în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

4. Valendorf, salar anual 300 fl. din cari 100 fl. dela Consistor și 200 fl. dela popor, cuartir și lemne.

5. Felmer, salar anual, 300 fl. prin repartitiune dela popor, cuartir și lemne.

6. Crihalma, salar anual 300 prin repartitiune dela popor, cuartir și lemne de foc.

Cei cari doresc a reflecta la vre-unul din posturile de mai sus, vor avea a-și așterne suplicile de concurs instruite conform legilor din vigore, la subsemnatul oficiu protopresbiteral, în termenul deschis.

Cohalm, 5 August 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cohalmului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Nicolae D. Mircea
protopresb.

[174] 1-1

Publicare de licitațiune.

Unele adaptări la biserică — din sus — gr.-or. din Sebeș-șăsesc se dau în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuende, ce se va ținé *Sâmbătă, 21 August.* (2 Septembrie) a. c. la 2 ore p. merid în școla română din loc.

Prețul de strigare este 1036 fl., dela care licitanții au a depune înainte de licitare vadiu de 10%.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la subsemnatul.

Sebeș, 6/18 August 1899.

Președintele comitetului parochial:

Sergiu Medean
protopresbiter.

In **Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu**, se află următoarele scrieri ale poetului nostru **G. Coșbuc**:

Fire de tort, broș. fl. 1.—
Balade și idile „ fl. 1.50
Săcontala, broș. „ 2.50
Aeneis ediț. II. broș. „ 1.25
Răsboiul nostru pentru neatâr-
nare, broș. „ —.50

Din**„Biblioteca noastră”,**

sub direcția dlui E. Hodoș, au apărut:

Nr. 1 *Realități și visări*, de S. S. Secula;
Nr. 2 *Iancu de Huniad*, de Ios. Bălan;
Nr. 3—4 *Versuri și Proză*, de G. Coșbuc;
Nr. 5 *Fabule alese*, de Gr. M. Alexandrescu;
Nr. 6 *Dela sat*, piesă popor. în dialect băna-
țean de N. Mocovișteanu;
Nr. 7 *Intocmai*, de Zotti Hodoș.
Nr. 8—9 *Istoria Țiganilor*, de O. G. Lecca;
Nr. 10 *Convorbiri pedagogice* de E. Hodoș;
Nr. 11—12 *Cântece bănațene* de E. Hodoș;
Nr. 13 *Cântece cătănești* de E. Hodoș;
Nr. 14 *Copii de găsit*, snöve de G. Crăciunescu;
Nr. 15—17 *Numiri de localități* de Ios. Bălan;
Nr. 18—22 *Poftă bună!* carte de bucate de
Zotti Hodoș.

1 număr 14 cr.

Se află de vânzare în

Librăria Tipografiei archidieceșane
Sibiu.

De vânzare:

Bólele voinței

de **Th. Ribot**, profesor,
traducere de

D. Calinescu

broș. a 65 cr.

Conferențele învățătoresci

din Archidieceșă ortodoxă română a
Transilvaniei.

ținute în 18/30 și 19/31 Aug. 1898

publicate de

Comisarii Consistoriali.

Prețul broș. a fl. 1.—

Fenomenele cerești

traducere de

B. Marian

broș. a 65 cr.

Tipografia și librăria archid.
Sibiu.

Avem de vânzare următoarele scrieri de

Teodor V. Păcățian:

Principiile politice, după Dr. F. de Holtzendorff broș. a fl. 2.—

Libertatea, traducere după I. Stuart Mill broș. „ 1.—

Lupta pentru drept, trad. după Dr. R. de Ihering broș. „ „ 1.—

Cu trimiterea prin postă plus 5 cr.

**Tipografia și librăria archidieceșană,
Sibiu.****„Dotațiunea Clerului”.**

(Avis preoțimei noastre.)

Este știut, că **articolul de lege XIV. din 1898 des-
pre întregirea venitelor parohiale**, intră în valoare cu 1
Ianuariu n. 1899. Corporațiunea noastră supremă bisericească, mări-
tul congres național-bisericesc, s'a pronunțat deja pentru acceptarea
sumelor de întregire, dacă înaltul guvern al țerei le va pune la
dispoziția consistoriilor eparchiale spre împărțire fără condițiuni
umiltore pentru biserică și clerul ei. Astfel — fiind timpul înaintat —
Consistoriile eparchiale, întrucât nu au făcut deja, vor trebui să
facă pașii de lipsă pentru adunarea datelor privitoare la venitele
sigure ale singuraticelor parohii, ca astfel să se pōtă judeca pe
base de date temeinice. Ca să se pōtă purcede în chip corespunzător
la umplerea datelor de lipsă și să se pōtă induce toate fără eventuala
păgubire a celor îndreptățiți, este fără îndoială necesar, ca se
cunoască toți parohii,

legea însași,

în toate amănuntele ei. În scopul acesta a tradus dl Dr. *Elie Cristea*
acest articol de lege, pe care îl recomandăm în atențiunea tuturor,
pe cari îi privește. Dar chiar și după regularea generală a cheș-
tiunei de întregire legea acēta va fi pentru toți oficialii bisericeii
de o permanentă necesitate, căci dîlnic se va ivi trebuința de a
o consulta. Traducerea a apărut în tipografia archidieceșană și se
pōte procura cu prețul de 20 cr. + 3 cr. pentru porto, atât dela
traducător, cât și dela librăria archidieceșană.

Multe dispozițiuni din lege se esplică și lămuresc prin

Instrucțiunea

care de asemenea se află la librăria archidieceșană.

Iară pe lângă acestea arunca o deosebită lumină asupra acestei
cheștiuni voluminoasă broșură intitulată

„Dotațiunea Clerului”

de *Ilie Dinurseni.*

apărută asemenea în tipografia archidieceșană. Costă 1 corōnă.

Din acēstă instructivă broșură se va putea clerul nostru lu-
mina asupra punctelor mai grave din amintita lege și astfel în acti-
vitatea sa parohială va putea fi orientat și va putea sci. cum are
să purcedă, ca să rămăe și pentru viitor acel factor independent în
organismul bisericeii și neamului nostru, dela care toți mai mult aș-
teptă desvoltarea și promovarea intereselor noastre de progres continuu.

In **Tipografia și librăria archidieceșană,
Sibiu** se află de vânzare:

Biblioteca internațională.

1. Minciunile convenționale de M. Nordau broș. fl. 1.50
2. Robia femeii de I. Stuart Mill broș. „ —.75
3. Educațiunea intelectuală de Herbert Spencer broș. „ 1.—
5. Este omul liber de G. Renard broș. „ —.75
6. Din Muscel, cântece poporane de Rădulescu-Codin broș. „ 1.25
7. Părinții și copii în al XIX. secol de E. Legouvé broș. „ 1.—
8. În fața morții, nuvele de Becescu Gh.-Silvan broș. „ 1.25
- 9/10. Dare și avere, roman în 2 volume de G. Freytag broș. „ 3.25
11. Omul genial de H. Türk broș. „ 1.—

Au apărut și se află de vânzare în

**Tipografia și librăria Archidieceșană,
Sibiu:**

1. Aritmetica generală și spețială de Teodor Ceantea, tom. I. și II. fl. 2.—
2. Astra, roman de Dito și Idem broș. „ 3.—
3. Balade populare de Avram Corcea broș. „ —.80
4. Cartea plugarilor sau povestiri economice de I. Georgescu broș. „ —.25
5. Grădina de legume de I. F. Negruțiu broș. „ —.25
6. Istoria legii nouă de Dr. V. Szmigelski, tomul I. broș. „ 2.—
7. Poesii de Mihail Eminescu, ediția fină broș. „ 2.—

Deschidere de prăvălie.

Am onóre a face cunoscut onoratalui public, că 'mi-am
instalat în piața de aici:

strada Cisnădiei nr. 43

prăvălie de primul rang, bine asortată cu marfă de

covóre de Brünn, depou de fabrică

în mare și în detail,

și fiind în poziția de a pune la dispoziția publicului tot felul de
marfă din bransa acēta cu prețurile fabricei, rog pe onoratalui
public să-mi onoreze

 acest nou etablissement

cu prețurile lui comande.

Cu distinsă stimă:

Beni Menyász,

depou de covóre de Brünn,
strada Cisnădiei nr. 43.

[167] 1—10